

Reactienota zienswijzen kaderbrief 2022 - 2025

Inleiding

Begin december is de conceptkaderbrief 2022-2025 aangeboden aan de Friese gemeenteraden. Het Dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Fryslân verzocht de raden om hun reactie uiterlijk op 4 februari 2021 in te dienen. Dat is in nagenoeg alle gevallen haalbaar gebleken. Van drie raden hebben wij iets later een definitief besluit ontvangen, maar met deze gemeenten is tijdig contact geweest over het moment van indienen én de inhoud van hun conceptzienswijze. We spreken dan ook onze dank uit richting ambtenaren/griffiers, colleges en raadsleden voor de constructieve samenwerking op dit onderdeel.

Uiteindelijk hebben alle 18 gemeenten een reactie gegeven op de kaderbrief. De directie van VRF heeft alleen - op uitnodiging - toelichting gegeven in Smallingerland. Twaalf raden besloten geen zienswijze in te dienen op de kaderbrief. De gemeente Leeuwarden geeft daarbij aan dat het geven van een zienswijze wordt bemoeilijkt door het ontbreken van een financiële vertaling van de in de kaderbrief geschetste ontwikkelingen. Zes gemeenten hebben wel een zienswijze ingediend. Via deze reactienota voorzien we iedere inbreng van een reactie. Deze delen we met alle Friese gemeenten, zodat iedereen optimaal geïnformeerd is over de besluitvorming van onze kaderbrief.

Reactie op zienswijzen

Achtkarspelen & Tytsjerksteradiel

De raden vragen VRF om kritisch te blijven op kostenontwikkelingen op alle gebieden en maatregelen te treffen om onvoorziene uitzettingen binnen de eigen begroting op te lossen. In een brief aan al zijn gemeenschappelijke regelingen had de raad van Achtkarspelen eind november 2020 al gevraagd om de nullijn te hanteren voor de komende begroting. De raden geven aan niet akkoord te zullen gaan met uitzettingen die niet voortvloeien uit noodzaak of wettelijke verplichting en waarvoor geen compensatie in het gemeentefonds wordt gegeven.

De raden geven in de zienswijze aan in te stemmen met incidentele toevoegingen aan egalisereserve, maar vinden het structureel financieren van beleidsmatige ontwikkelingen uit deze reserve geen goed idee.

Reactie VRF

De financiële zorgen bij de gemeenten zijn groot. Dat u ons het verzoek doet om geen uitzettingen te doen die niet noodzakelijk of wettelijk verplicht zijn, of waarvoor geen compensatie in het gemeentefonds wordt gegeven, begrijpen wij dan ook volkomen. Zoals u van ons gewend bent beperken wij uitzettingen tot de strikt noodzakelijke.

Daarnaast spannen wij ons in om een zo constant mogelijke gemeentelijke bijdrage te presenteren. Bij de tussenevaluatie van het weerstandsvermogen in 2016 heeft het bestuur gekozen voor het instellen van een egalisereserve. Doel daarvan was en is om overschotten in een begrotingsjaar te kunnen inzetten voor het opvangen van mogelijke tekorten in een ander begrotingsjaar. Zo voorkomen we (tussentijdse) afrekeningen met deelnemende gemeenten en daarmee schommelingen in de gemeentelijke bijdragen. Onvoorziene wijzigingen die zich voordoen in het lopende begrotingsjaar kunnen we op deze manier zelf opvangen. Vanzelfsprekend wordt een voorstel om de egalisereserve te benutten altijd voorgelegd aan ons bestuur.

Dantumadiel & Noardeast Fryslân

De raden betogen dat een storting in de egaliseringsreserve vanuit het overschot op autonome ontwikkelingen voor de gemeenten een nadeel oplevert in de eigen begroting. Dit hangt samen met het feit dat de gemeenten tegen constante prijzen ramen. De raden verzoeken VRF daarom autonome ontwikkelingen reëel te ramen en los daarvan een voorstel te presenteren voor het op peil brengen van de egaliseringsreserve

Verder vragen de raden om alleen uitzettingen ten gevolge van wettelijke bepalingen en autonome ontwikkelingen door te voeren en investeringsvoorstellen met gepaste terughoudendheid en soberheid aan te bieden.

Reactie VRF

Voor de autonome ontwikkelingen in de kaderbrief neemt VRF de ramingen over zoals opgenomen in de septembercirculaire van het gemeentefonds. Daarmee gaan wij dus uit van de indexatie conform de Macro Economische verkenning 2021 van het Centraal Planbureau. Dit is in de fase waarin wij onze conceptkaderbrief moeten presenteren de meest reële inschatting. In de loop van het jaar waarin wij onze begroting voor het volgende jaar presenteren actualiseren we deze inschatting aan de hand van de dan beschikbare informatie. In dit geval stellen we voor om de verwachte meevaller toe te voegen aan de egaliseringsreserve omdat deze zich momenteel bevindt onder het bestuurlijk afgesproken niveau. Hiermee willen we tegemoetkomen aan de gemeenten (Leeuwarden, Súdwest Fryslân en De Fryske Marren) die vorig jaar via de hun zienswijzen op de begroting zorgen hebben geuit over het feit dat de egaliseringsreserve zich met 0,56% ruim onder de ondergrens van 2% begeeft.

Het tekort in de jaarrekening 2019 en de eerste begrotingswijziging 2020 zijn gefinancierd uit de egaliseringsreserve. Daarmee kwam deze lager dan de afgesproken minimale vulling van 2% van het begrotingstotaal. Wij kozen ervoor om de egaliseringsreserve niet bij voorbaat aan te vullen door een incidentele verhoging van de gemeentelijke bijdrage. In plaats daarvan gaven we aan te streven naar kleine positieve resultaten bij de jaarstukken, die gebruikt kunnen worden om de reserve weer op peil te krijgen.

Vorig jaar heeft het bestuur tot een directe investering besloten van € 1,5 mln voor het oplossen van kwetsbaarheden in de bedrijfsvoering. Uit kwalitatief onderzoek van Berenschot was gebleken dat onze bedrijfsvoering 'knap maar krap' was georganiseerd. Ook is toen benoemd dat naar verwachting ca 1,2 mln nodig zou zijn voor informatiemanagement. Hiervoor wilde het bestuur afzonderlijke beleidsvoorstellen ontvangen. Conform afspraak komen deze beleidsvoorstellen nu richting bestuur en bij goedkeuring zullen deze leiden tot de al voorgenomen uitzettingen. Deze zijn noodzakelijk gezien de kwetsbaarheden en noodzakelijke ontwikkelingen op het gebied van informatiemanagement.

Gemeente Smallingerland

De raad stelt voor om het bedrag als gevolg van de voordelige autonome ontwikkelingen niet toe te voegen aan de egaliseringsreserve maar hiermee de gemeentelijke bijdragen te verlagen.

Net als de gemeente Leeuwarden vindt de raad het aantal p.m.-posten groot waardoor een richtinggevend kader ontbreekt voor de begroting. Nieuw beleid zou niet 'automatisch' uit de egaliseringsreserve moeten worden gefinancierd, maar nader uitgewerkt worden en daarna voorgelegd aan het bestuur. Een beperkte egaliseringsreserve vindt de raad in deze periode een aanvaardbaar risico, in de wetenschap dat gemeenten ten alle tijden verantwoordelijk blijven voor gemeenschappelijke regelingen.

Reactie VRF

Gelet op de financiële krapte bij diverse gemeenten, begrijpen wij de insteek om het voordelig saldo in minder te brengen op de gemeentelijke bijdrage. De egaliseringsreserve is echter bedoeld om ongewenste schommelingen in de gemeentelijke bijdragen te voorkomen. Hiermee kan VRF

tussentijdse wijzigingen zelf opvangen en hoeven we niet aan te kloppen bij gemeenten gedurende het lopende begrotingsjaar. Vanzelfsprekend wordt een voorstel om de egalisatiereserve te benutten altijd voorgelegd aan ons bestuur. Op deze manier blijft de gepresenteerde bijdrage zo constant mogelijk en is het voor de gemeenten helder met welke bijdrage zij voor de komende jaren rekening moeten houden.

Terschelling

De raad vraagt om de kaderbrief voldoende inhoud te geven, zodat het als discussiestuk kan dienen in de opmaat naar de begroting en zodat de raad tijdig op de voorstellen kan reageren.

Reactie VRF

Wij doen ons uiterste best om een zo concreet mogelijk kader te schetsen. Zoals u ook aangeeft in uw brief begrijpt u dat dit in de huidige onzekere situatie erg lastig is. Wij hopen van harte dat we weer in een rustig vaarwater terecht komen en u voor de kaderbrief 2023 een meer inhoudelijke kaderbrief kunnen voorleggen.